město OTROKOVICE

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

PŘÍNOS STUDIJNÍ CESTY DO VELKÉ BRITÁNIE

Newcastle upon Tyne

12. – 16. října 2009

esf evropský sociální fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace a shrnutí poznatků ze studijní cesty do Velké Británie

- Klient má **individuální plán**, i když o něj pečuje rodina.
- Každý si sám vybere **službu**, která mu nejvíc **vyhovuje.**
- Snaha nezvyšovat závislost, ale vést k **soběstačnosti**, k nezávislosti.

Ing. Alena Havlíková
odbor sociální, MěÚ Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace a shrnutí poznatků ze studijní cesty do Velké Británie

- Trend z celoročních pobytů ke **krátkodobé individuální péči** (odlehčovací služby, pohotovostní služby – krizová lůžka, péče specialistů).
- Člověk posuzován a **podporován komplexně** ve všech potřebách – vzdělávání, práce, bydlení, peníze, péče sociální a zdravotní, vztahy, motivace, inspirace, zvyšování sebevědomí, kultura, společnost… - vše v rozměrech běžného života, podle individuálních představ klienta o jejich naplňování.

Ing. Alena Havlíková
odbor sociální, MěÚ Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace a shrnutí poznatků ze studijní cesty do Velké Británie

- **Provázanost poskytovatelů s radnicí** – sociální pracovník na radnici jako jednotící a rozhodující prvek v systému (u něho klient začíná, tam se průběžně sleduje plnění individuálního plánu, vývoj jeho potřeb, kvalita poskytovaných služeb, rozpočet na službu).
- **Provázanost poskytovatelů navzájem** + spolupráce jejich odborných pracovníků při práci s klientem + vzdělávání lektory z jiných zařízení.

Ing. Alena Havlíková
odbor sociální, MěÚ Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace a shrnutí poznatků ze studijní cesty do Velké Británie

- **Silná role města**, samosprávy; úředníci působí velmi kvalifikovaným dojmem se zkušeností v prezentaci své práce.
- O co mohou, o to se v **zařízení starají sami klienti** (pro sebe či pro ostatní podle typu služby) – míra soběstačnosti je stanovená, nesplňuje-li, nebo potřebuje-li klient speciální péči, není přijat.
- **Zdravotníci** do zařízení **docházejí**, nejsou kmenovými zaměstnanci.
- **Ležící** klienti patří pod **rezort zdravotnictví.**

Ing. Alena Havlíková
odbor sociální, MěÚ Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace a shrnutí poznatků ze studijní cesty do Velké Británie

- **Inspekce** každý rok.
- **Rozpor v roli rodiny**: na jedné straně tradiční uznávané hodnoty, mj. péče o staré a postižené členy rodiny, na druhé straně neplnění rodičovské zodpovědnosti u nezletilých dětí (nedokončená školní docházka, negramotnost, alkohol, bezdomovectví nezletilých).
- **Domácí telefon** s kamerou u vstupních dveří v zařízení pro seniory.

Ing. Alena Havlíková
odbor sociální, MěÚ Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace z Velké Británie

- Větší důraz je kladen na **zapojení místní komunity** – zapojení do práce v organizaci jako **dobrovolníci.**
- Vzájemné **propojení systému** vzdělávání, sociální péče a zdravotnictví.
- Veřejná správa se ve velké míře podílí na **financování** provozu i investic.
- Klient si může z vypočítaného **příspěvku** vyjednat a nakoupit jakoukoli službu nebo zajistit pomoc rodiny pro celkové zkvalitnění života nebo návratu do společnosti.

Ing. Peter Kubala

Charita sv. Anežky Otrokovice

Inspirace z Velké Británie

- Zaměření organizace na **úzkou cílovou skupinu.**
- **Finanční analýza** („majetkové přiznání“) klienta před vstupem do zařízení sociálního typu.
- **Sociální podnikání.**
- Realizace **fundraisingových aktivit** pro klienty služeb.

Ing. Peter Kubala
Charita sv. Anežky Otrokovice

Inspirace z Velké Británie

- **Projektové řízení** – mimo pracovní tým je vytvořen další – projektový – tým.
- Ředitel organizace, vedle něj **ředitel projektu.**
- Úzká **spolupráce** mezi týmy tvořenými odborníky na danou činnost – každý se věnuje tomu, čemu perfektně rozumí.
- Důraz na **kvalitu** místo kvantity.

Bc. Jiřina Kovářová, Dům dětí a mládeže Sluníčko Otrokovice

Inspirace z Velké Británie

- Klient je sledován i **po „výstupu“,** jak si počíná v zaměstnání i ve volném čase.
- V zařízení pro duševně postižené je **cílem zařadit** klienta **do normálního života**, zvýšit jeho sebevědomí a jeho volný čas vyplnit prací.
- Důraz na to, aby byl klient co nejdéle ve svém **přirozeném prostředí**, nebo aby se do něj mohl co nejdříve vrátit (odlehčovací a „dolečovací“ služby).

Mgr. Zdenka Jursíková
zástupce uživatelů SSL
obec Oldřichovice

Inspirace z Velké Británie

- **V sociálních službách** může být zaměstnán **pracovník** na základě zájmu a osobních kvalit, nemusí mít absolvované vzdělání pro tyto služby, má možnost doškolit se.
- **Financování** služeb nejen městem, ale i sponzorskými dary, z příjmů z výstav, dražeb, prodeje vypěstované zeleniny, opravy kol atd.
- **Poskytování sociálních služeb** dle finanční situace a potřebnosti klienta.

Mgr. Zdenka Jursíková
zástupce uživatelů SSL
obec Oldřichovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace z Velké Británie

- V jednotlivých zařízeních jsou **pracovníci pouze pro zajištění poskytnutí potřebné a nasmlouvané sociální péče**. Nejsou zatíženi dalšími povinnostmi a úkoly, které musí zajistit poskytovatelé sociálních služeb v ČR – šetření v terénu a výběr vhodné cílové skupiny pro jednotlivá zařízení, individuální plánování služby s uživatelem a s tím související potřebný tok financí, vzdělávání zaměstnanců, apod. Většinu těchto úkonů provádí pracovník odboru sociálních věcí na městské radnici nebo zajišťují jiné organizace (jedna organizace ve Velké Británii zajišťuje, organizuje a financuje potřebné vzdělávání pro všechny zaměstnance sociálních služeb).

Ing. Ivana Vardanová
SENIOR Otrokovice

Inspirace z Velké Británie

- **Mnoho úkonů** souvisejících s poskytnutím služby je **zajišťováno dodavatelsky** – úklid, zdravotní výkony, doprava uživatelů, což službu zlevňuje (náklady na mzdy, ochranné oděvy, zdravotní materiál, čistící prostředky a pomůcky, vzdělávání zaměstnanců, pořízení automobilu…).

Ing. Ivana Vardanová
SENIOR Otrokovice

Inspirace z Velké Británie

- Britové neřeší otázku **zneužívání sociálních dávek**, což dokládalo jejich upřímné zděšení při této otázce a nemožnost pochopit, co si pod tímto pojmem představit.
- **Vše podřízeno potřebám klientů** (např. manželský pár v zařízení pro seniory – paní vozíčkářka, pán soběstačný; zařízení pokoje měli vlastní, kompenzační pomůcky „erární“).
- Důraz kladen na **protipožární opatření** (kouřová čidla, hasicí přístroje, evakuační plány, upozornění na dveřích, že musí být zavřeny, aby sloužily jako protipožární); tato opatření však nevylučovala používání koberců ve většině sociálních zařízení i na úřadech, což by v ČR z hygienických důvodů a v souvislosti s protipožárními opatřeními nebylo možné.

Bc. David Libiger
Domov pro seniory Napajedla

Inspirace z Velké Británie

- V péči o klienta je oddělována **zvlášť oblast bydlení a zvlášť oblast péče**. Provozovatelé často nejsou totožní, ale jsou profesně zaměřeni na svou vlastní činnost. Oddělením složky „bydlení a náklady na bydlení“ od složky „náklady na péči“ by se mohla zprůhlednit nákladnost obou oblastí péče. Na složku „bydlení“ by měl být klient motivován v průběhu života, taktéž šetřit a vybrat si zařízení, v němž dokáže bydlení zaplatit. To by mohlo postupně začít lidi motivovat k šetření a k investování i dalších zdrojů do bydlení v zařízení sociálních služeb.

Bc. Ludmila Stodůlková
Mateřská škola KLUBÍČKO Tlumačov

Inspirace z Velké Británie

- **Propojení s místní komunitou.** Tyto na první pohled fakultativní činnosti - k čemu potřebují bezdomovci vybavenou posilovnu, nahrávací studio nebo dokonce masáže ve Virginia House - jsou však jedním z klíčových aspektů, který umožňuje propojit zařízení s jeho sousedy, snížit předsudky vůči těmto lidem a jim naopak zprostředkovat kontakt s lidmi venku a usnadnit návrat zpět do života. Z tohoto pohledu není pro město plýtváním prostředků podporovat např. vzdělávací zařízení s kavárnou a velkým domem v centru města (organizace Crisis), které pro nás možná nabízí až bizarní a nepraktické kurzy tvůrčího psaní, estetiky, make-upu pro ženy, malování aj.

Mgr. Petr Netočný
o.s. ONYX

Inspirace z Velké Británie

- **Individuální přístup ke klientům.** I u nás se mluví o individuálním přístupu ke klientům, ale v Newcastlu se toto jevilo dotažené dál. Možná, že u nás se ptáme „co byste potřeboval (teď)“ a tam se ptají „co potřebujete, abyste se vrátil (přiblížil co nejvíce) k běžnému životu“.
- **Specializace.** Každé zařízení se poměrně jasně věnuje své odborné činnosti a namísto rozšiřování odbornosti personálu se raději věnují prohlubování odbornosti a úžeji spolupracují s dalšími organizacemi, je-li třeba. Pokud se vyhneme obavám, že přijdeme o klienta, když ho posíláme za určitou službou jinam, můžeme pro něj udělat více než se snažit řešit situaci vlastními silami bez patřičné erudice.

Mgr. Petr Netočný
o.s. ONYX

Inspirace z Velké Británie

- **Silná role místní samosprávy.** Město má velmi silnou pozici v systému poskytování sociálních služeb – kontroluje zařízení, přiděluje finance (příspěvek na péči), zjišťuje finanční situaci žadatele, sbírá data o poskytovaných službách, o uživatelích apod. Z tohoto přístupu je patrný zájem města o kvalitní služby, zároveň je to systém, který snižuje riziko zneužití služeb (např. „migraci“ klientů ze zařízení do zařízení).
- **Příspěvek na péči** – volnější výklad a použití finančních prostředků než v ČR (možnost použít peníze na taxi, na trénink fotbalu), ale na druhou stranu sledování, zda je příspěvek čerpán v souladu s individuálním plánem a potřebami uživatele (v případě, že jde příspěvek na péči do rodiny, i tady musí být vypracován individuální plán péče a pro člena rodiny jde o příjem podléhající zdanění).

Přínos studijní cesty do Velké Británie

- **Snaha o specializaci** služby, a to zejména na HR služby (HR = harm reduction = snižování škod při užívání návykových látek).
- Větší **důraz na určení**, kdo je vhodný klient AD a pro koho je **vhodnější** jiný **typ služby.**
- Úzká **spolupráce** se Službami pro lidi bez domova Samaritán Otrokovice, sociálním kurátorem ve Zlíně a v Otrokovicích.

Mgr. Petr Netočný

o.s. ONYX

Inspirace z Velké Británie pro praxi na Otrokovicku

- **Rozdílný přístup k uživateli**

➢ Uživatel je brán jako partner, v zařízení plní činnost pracovníků na nižších pracovních pozicích, např. jako sociální asistent.

- **Šíře služeb**

➢ V našich podmínkách není dána jasná koncepce u pobytových služeb. Ty jsou zaměřeny na pomoc spíše v oblasti zabezpečení fyziognomických potřeb – mít kde spát, kde se umýt, kde se najíst. Neřeší se příčiny, ale jen následky.

Mgr. Tomáš Bernatík

Charita sv. Anežky Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace z Velké Británie pro praxi na Otrokovicku

- **Máme více propracován komplex služeb od nízkoprahových po pobytové, avšak chybí následná pomoc s hledáním zaměstnání, ubytováním a přizpůsobením životu v nechráněném prostředí**
  - V Newcastle např. teprve začínají s terénní prací. Naopak je zajímavé, že se do ní snaží zapojit bývalé uživatele svých služeb.

Mgr. Tomáš Bernatík
Charita sv. Anežky Otrokovice

Inspirace z Velké Británie pro praxi na Otrokovicku

- **Fundraising jako způsob financovaní**

➢ V našich podmínkách není snadné najít dárce, který by přispíval na služby pro lidi bez domova.

- **Koordinátor pomoci**

➢ Kontaktní centrum, které rozhoduje o tom, jakou pomoc daný člověk využije.

- **Přístup k handicapu uživatele**

➢ Příkladem je zařízení CRISIS Skylight, v němž se vyučovalo spisovnému jazyku, matematice a dalším předmětům.

Mgr. Tomáš Bernatík
Charita sv. Anežky Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Inspirace z Velké Británie pro praxi na Otrokovicku

- **Minimální přítomnost pravidel a malá míra předávání zodpovědnosti**
  - ➢ Uživatelům služeb ve Velké Británii je dávána větší volnost a tím zase více zodpovědnosti.
- **Zázemí služeb**
  - ➢ Je zásadní rozdíl v materiálně-technickém zázemí služeb. Která služba u nás by si mohla dovolit mít své rádio a zkušebnu, posilovnu.
- **Prolínání cílových skupin**
  - ➢ Muži a ženy v jedné službě; „Komunitní“ centra – CRISIS Skylight.
- **Společenské klima**
- **Koncepce**

Mgr. Tomáš Bernatík
Charita sv. Anežky Otrokovice

Přínos studijní cesty do Velké Británie

- **Realizace fundraisingových aktivit.** Zdarma exkurze pro uživatele AD Samaritán v Obuvnickém muzeu Zlín, hřebčíně Napajedla, zámku Napajedla; získání zdarma pečiva pro uživatele AD Samaritán od pekárny Slunečnice.
- **Změna přístupu k uživatelům.** Pracovníci na pozici sociálně-terapeutický pracovník a rozvojový pracovník se zaměřili na rozšiřování všeobecného rozhledu uživatelů, především za pomocí videoprojekcí, za účelem zvýšení sebevědomí a posílení uvědomění si sebe sama v kontextu společnosti.
- **Přizpůsobení služby** jednotlivým subskupinám uživatelů, kteří ji využívají (jiný je přístup k seniorům, jiný k mladým uživatelům služby, jiný k lidem v produktivním věku).

Mgr. Tomáš Bernatík
Charita sv. Anežky Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Přínos studijní cesty do Velké Británie

- Důraz na **motivovanost** uživatelů.
- Snaha o **propojení aktivity uživatelů služeb s běžnou společností** (od 1.5.2010 realizuje Charita sv. Anežky Otrokovice projekt „Komplexní program pracovní aktivizace podporující integraci sociálně vyloučených na trh práce“, kterého se účastní jak uživatelé služby ADS, tak nezaměstnaní evidovaní na Úřadu práce).

Plány do budoucna:

- Zaměřit aktivity ADS na znovuzískání základních znalostí klientů služby (matematika, český jazyK, zeměpis, přírodověda…)
- Zaměřit se na zvýšení fyzické kondice uživatelů služby ADS, jak jsme měli možnost poznat ve Velké Británii.

Mgr. Tomáš Bernatík
Charita sv. Anežky Otrokovice

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Přínos studijní cesty do Velké Británie

- Realizace workshopu **Prostor pro setkání** (8.12.2009, 5.4.2011), který je zacílen na komunikaci mezi pracovníky poskytovatelů sociálních služeb na Otrokovicku, mj. za účelem užší spolupráce u navazujících služeb

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

Děkujeme za pozornost.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST